

13. PRAGMATICKÉ MARKÁTORY

Ve starší gramatické tradici se za částice považovaly různé, vesměs krátké (často jednoslabičné) lexikální jednotky, jež nebylo možno považovat ani za větné členy, ani za volné gramatické morfémy. Většinou se přiřazovaly ke spojkám. V moderní formální lingvistice se používá termínu pragmatické markátory výpovědi, v portugalské pak *marcadores discursivos* nebo *apoios do discurso, expressões de situação, marcadores de estruturação da conversa, operadores discursivos, palavras denotativas*. Dodnes však neexistuje obecně přijímaná klasifikace těchto prostředků. Jsou charakterizovány tím, že přispívají ke kohezi a koherenci jak psaného, tak mluveného projevu, jsou tvořeny různými slovními druhy. Jejich funkcí je strukturovat informace, řadit ji logicky a lineárně za sebou a vyjadřovat logické vztahy mezi nimi, (*por um lado, por outro lado, em primeiro lugar, após, antes, depois, em seguida, seguidamente, até que, por último, para concluir*), reformulovat myšlenky (*ou seja, isto é, quer dizer, por outras palavras, quer dizer, ou melhor, dizendo melhor, ou antes, como se pode ver, é o caso de, como vimos, quer isto dizer, significa isto que, não se pense que, pelo que referi anteriormente*), dále mohou sloužit k umocnění pravdivosti projevu (*de facto, na verdade, na realidade, com efeito, por exemplo, efetivamente, note-se que, atente-se em, repare-se, veja-se, mais concretamente, é evidente que, a meu ver, estou em crer que, em nosso entender, certamente, decerto, com toda a certeza, naturalmente, evidentemente, com isto (não), pretendemos, por outras palavras, ou melhor, ou seja, em resumo, em suma*). Mohou sloužit také k upoutání posluchačovy pozornosti (*ouve, olha, presta atenção*).